

Toivon, että tästä tiedosta on hyötyä alueemme matkailun kehittäjätahoille sekä se synnyttäisi yhteydenottoja sekä uusia hankkeita Itämeren alueen yhteistyössä.

International Cooperation Areas 2014 - 2020
Baltic Sea

The basic thinking is that you - country/region A - can improve your economic performance if you work constructively and consistently with your neighbours B, C and D, because your neighbour has a huge impact on your success rate - whether you like it or not.
Hans Brask, Director Baltic Development Forum

Itämeren yhteistyöalue 2014-2020

TouNet-hanke on ollut kansallinen koko Etelä-Suomea yhdistävä hanke ja nyt on uusi rahoituskausi alkanut. Uudella rahoituskaudella vuonna 2014-2020 kehittämiseen varatut tuet ovat pienentyneet Etelä-Suomessa. On entistä vaikeampi saada hankerahoitusta ellei ole kartoittanut alueellista kiinnostusta Etelä-Suomen toimijoilta samaan hankeaiheeseen liittyen. Tämä kartoittaminen onnistuu helpoiten keskustellen alueen rahoittajaviranomaisten kanssa. Kannattaa siis etsiä mahdolliset kehittämishankkeen kumppanit kansallisella tasolla ja jopa kansainvälisellä tasolla. Kuitenkin rahoitusmuotoa valittaessa pitää huomioida, että mikä on hankkeen hyötyero tehdään se sitten kansallisena tai kansainvälisenä.

Tässä esityksessä keskitytään Itämeren alueen kehittäjätahojen yhteistyöhön.

Usein olemme kuulleet, että hankeyhteistyö ulkomaisten tahojen kanssa ei ole helppoa ja aina edes kovin hedelmällistä. Tilanne on kuitenkin se, että kansallisen rahoituksen pienentyessä joudumme siirtämään katseita entistä enemmän myös kansainvälisen rahoituksen piiriin. Kuten Hans Brask on sanonut, että maa tai alue voi parantaa omaa taloudellista kilpailukykyään jos alue työskentelee rakentavasti ja johdonmukaisesti naapureidensa kanssa, koska naapureilla on suuri vaikutus oman alueen tai maan menestykseen - tykkäsit siitä sitten tai et.

Itämeren yhteistyöalueeseen Itämerirahoituksen mukaan kuuluvat kartassa näkyvät maat ja alueet: Suomi, Ruotsi, Eesti, Tanska, Latvia, Liettua, Puola ja Pohjois-Saksan alueita. Yhteistyöalueeseen vaaleamman keltaisella esitetyt Norja, Valko-Venäjä sekä osa Venäjää.

Kyselyn taustaa

- Englannin kielinen kysely lähetettiin Webropol-kyselynä sähköpostilla kesäkuussa 2014.
- n=48
- Vastaajista 38 oli matkailualan toimijoita
- Eniten vastaajia oli Eestistä.
- Vastauksia ei tullut lainkaan Valko-Venäjältä, Norjasta ja Venäjältä.
- Vastaajista 30 toimi julkishallinnossa.
- Ulkomaisista vastaajista ei ollut lainkaan yritysten edustajia.

Englannin kielinen kysely lähetettiin kesäkuussa sähköpostilla useiden eri kanavien kautta sekä suorasähköposteinä Itämeren alueen toimijoille ja verkostoille. Vastauksia saatiin reilun kk:n aikana 48 kappaletta, mikä on suhteellisen pieni määrä näin isolta alueelta. Tähän vaikutti varmasti kyselyn ajankohta. Vastaajista 8 kpl oli Suomesta ja eniten vastaajia oli Eestistä. Kysely ei tuottanut lainkaan vastauksia Valko-Venäjältä, Norjasta ja Venäjältä. Vastaajista 30 toimi julkishallinnon tehtävissä ja ulkomaalaisista vastaajista kukaan ei ollut yritysedustaja.

Tässä näkyy tarkemmin vastaajat per maa. Eniten vastaajia oli Eestistä, 18 kpl. Suomesta oli 8, Tanskasta 6, Ruotsista 5, Latviasta 5, Saksasta 3, Liettuaista 2 ja Puolasta 1.

Mitä tahoja vastaajat edustivat. Eniten oli paikallisviranomaisia, alueviranomaisia tai matkailuyrityksiä. Joukossa oli muunmuassa tutkimuslaitos, kaksi yliopistoa, ja kansalaisjärjestöjä tai voittoa tavoittelemattomia tahoja.

Vastaajat vastasivat myös kysymykseen, kenen maiden kanssa ovat tehneet jo aikaisemmin matkailun kehitysyhteistyötä. Vastaajat pystyivät valitsemaan myös oman maansa yhteistyökumppaniksi, joten täten virolaisten yhteistyö nousi suurimmaksi. Ja vastaamattomat Valko-Venäjä, Norja ovat jääneet alhaisemmalle tasolle.

Yhteistyötä oli tehty jo laajalti.

- Virolaiset vastaajat olivat tehneet eniten yhteistyötä suomalaisten, venäläisten ja latvialaisten kanssa.
- Ruotsalaiset vastaajat olivat tehneet eniten yhteistyötä Norjan kanssa, jonka jälkeen tasaväkisinä tulivat Suomi, Eesti ja Saksa.

Vastanneiden suomalaisyhteistyö

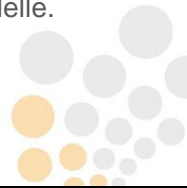
NGO West-Estonia Tourism	Saaremaa Tourism	Ida-Viru Enterprize Centre
University of Greifswald	Stockholm Visitors Board	Strömsland
Viimsi Municipality	Järva County Development Centre	Ida-Viru Region Government
Liepaja Region Tourism Information Centre	Municipality of Söderhamn	

Tässä mainittu ne 11 vastaajatahoa jotka olivat tehneet yhteistyötä jo Suomen eri tahojen kanssa. Eli neljäsosa vastanneista oli tehnyt yhteistyötä suomalaisten tahojen kanssa.

Alueet kenen kanssa haluaisin tehdä tulevaisuudessa yhteistyötä

- Eesti: Suomi, Venäjä, Latvia
- Ruotsi: Suomi, Norja, Tanska, Puola, Venäjä
- Tanska: Ruotsi, Saksa

- Nähtävissä, että rajanaapurit tärkeimpiä, mutta ei kuitenkaan rajata ketään ulkopuolelle.

Kartoituksessa kysyttiin myös, että kenen kanssa haluaisit tulevaisuudessa tehdä yhteistyötä. Nähtävissä oli, että rajanaapurit olivat kaikista tärkeimpiä, mutta kuitenkin niin ettei ketään mahdollisia yhteistyökumppaneita rajattu ulkopuolelle. Eestillä näkyi kumppanitoiveissa maat kuten Suomi, Venäjä ja Latvia. Ruotsilla taasen Suomi, Norja, Tanska, Puola ja Venäjä. Tanskalla taasen Ruotsi ja Saksa.

Millaisissa matkailuyhteistyöhankkeissa olette olleet mukana aiemmin?

- Eniten eli 38 vastaajista oli ollut mukana markkinointiyhteistyössä.
- Yhteiset matkailustrategiat, pk-yritysten kehittäminen ja kulttuuriperintö seuraavina.
- Lisäksi mainittiin mm. vastuullisuus, pyöräilyturismi, ohjatut kalastusmatkat ja ostosmatkailu.

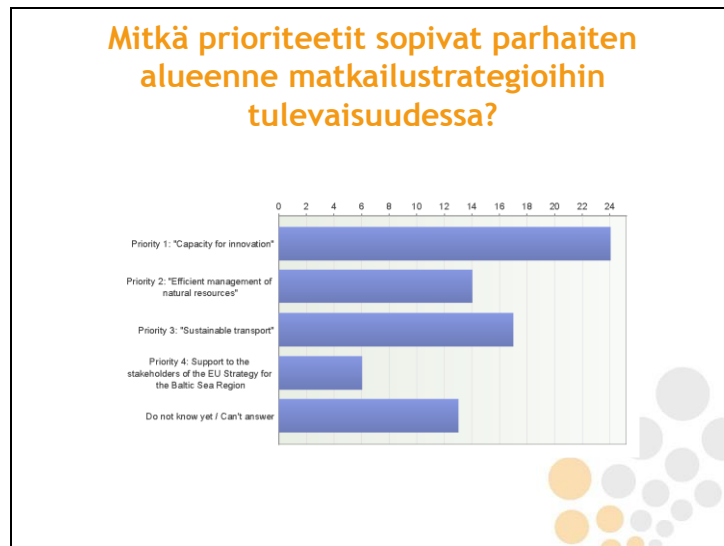

Seuraavaksi kysyttiin, että millaisissa matkailun yhteistyöhankkeissa olette olleet aiemmin mukana.

Mainittuja yhteistyöhankeaiheita ovat olleet matkailustrategiat, pk-yritysten kehittäminen, kulttuuriperintö, vastuullisuus, pyöräilymatkailu, ohjatut kalastusmatkat sekä ostosmatkailu. Matkailumarkkinointiyhteistyöhankkeet nousivat kuitenkin eniten esille. Näissä oli ollut 38 vastaajaa 48 vastaajasta.

Kuluvalla uudella ohjelmakaudella matkailulla ei ole enää niin suurta painoarvoa sektorillisesti. Ohjelmissa todetaankin, että matkailu ei ole yksi tulevaisuuden koheesiopolitiikan yhdestätoista investointiprioriteetista, koska kyseessä on enemminkin sektori eikä välttämättä tavoite.

Onko sitten mahdollisuuksia markkinointiin EU-rahoituksella? On, mutta hankkeella pitää olla muutakin lisäarvoa kuten esim. hankkeen pitää hyödyntää pk-yrityksiä.

Mitkä prioriteetit sopivat parhaiten alueenne matkailustrategioihin tulevaisuudessa? Vuonna 2014-2020 Itämeren alueen ohjelmassa on neljä prioriteettia. Vastaajilta kysyttiin, että mitkä prioriteetit tukevat parhaiten alueenne matkailustrategioita tulevaisuudessa. Vastaajista 24 piti Innovaatioita sopivimpana, tämän jälkeen kestäväää liikennettä kannatettiin seuraavaksi eniten ja 12 vastaajista ei osannut sanoa.

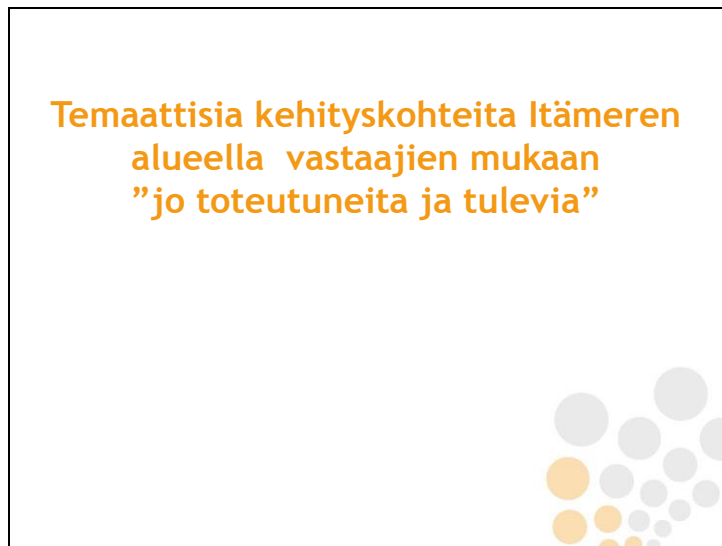
Mitkä rahoitusinstrumentit/ohjelmat koette parhaimmiksi 2014-2020 matkailuhankkeille?

- Pääsääntöisesti EAKR- ja INTERREG - rahoitukset saivat eniten kannatusta.
- Erään vastaajista mukaan ”Interreg” olisi paras, mutta siihen ei voi sisällyttää matkailuprojekteja kuten edellisellä ohjelmakaudella.

Mitkä rahoitusinstrumentit tai ohjelmat koette parhaimmiksi 2014-2020 matkailuhankkeille? Matkailuhankkeille sopivaa Itämeren alueen rahoitusta koettiin olevan EAKR ja INTERREG – rahoitukset. Erään vastaajan mukaan Interreg rahoitusmuotona olisi paras, mutta siihen ei voi sisällyttää matkailuprojekteja kuten edellisellä ohjelmakaudella.

Rahoitusohjelmissa näkyvät tarkemmat määrittelyt kuluvalle uudelle ohjelmakaudelle, esim. Central Baltic on tarkemmin määritelty kuin viime kaudella. Ohjelmista on tehty entistä fokuoituneempia ja niillä on saatava enemmän tuloksia aikaisiksi kuin aikaisemmin. Niistä ei ole suljettu kokonaan pois matkailua kuitenkaan.

Kyselyssä löytyneitä temaattisia kehityskohteita Itämeren alueella, osa vastaajien vastauksista kertoo mitä on tehty lähiaikoina ja osa mitä ollaan kehittämässä lähiaikoina. Teemoittelu on esitetty maittain.

Näistä oli havaittavissa, että innovaatiot, kestävä kehitys, kulttuuriperinnöt ja pk-yrittäjien kehittäminen oli lähes kaikilla osapuolilla jotenkin ilmaistu.

Näissä maittaisissa temaattisissa kehityskohteissa on osa esitetty yksittäisen tahon tavoitteena, osa alueellisina tavoitteina ja osa koko maan tavoitteena. Ne antavat jonkinlaista osviittaa alueen kehittämistarpeista, mutteivät mitään täydellistä. Jos jollakin taholla on kiinnostusta jonkin aiheen kehittämiseen yhteistyössä, hankkeelta on mahdollista saada kyselyn kansainväliset tulokset excel-dokumenttina yhteystietojen kera. Kysy Tarja Koistiselta Uudenmaan liitosta tarja.koistinen@uudenmaanliitto.fi.

Saksa

Luonto	Terveysmatkailu	Pyöräily	Kulttuuri-innovaatiot ja kestävyys
Innovaatiot	Kestävä ja ympäristöystävällinen matkailuala	Ympäristöystävällinen liikkuminen	ICT-palvelut

- Saksan valtio on asettanut käsitteelliset määritelmät matkailuklusterille sisältäen ns. innoBB:n (the Brandenburg alueen matkailustrategia 2011-2015 ja markkinointistrategia 2012-2016). Klusteri ohjaa seuraavat vuodet toimintaansa turvaamaan Brandenburgin matkailualaa ja auttaa kohtaamaan poliittisissa ja sosiaalisessa muutoksessa. Toimintoja, joita arvioidaan ovat:
 - Kestävän ja ympäristöystävällisen matkailuteollisuuden kehittäminen
 - Innovatiivisten ratkaisujen edistäminen ympäristöystävällisen liikkuvuuden ja saavutettavuuden saralla matkailijoille
 - Nykyaikaisen, kilpailukykyisen ja palvelevan tiedon ja viestintätekniikan laajentaminen ja soveltaminen
 - Alueellisen tuotetarjonnan paketointi matkailijoille

Clustermanagement Tourism c/o TMB Tourismus-Marketing Brandenburg GmbH

Saksan vastauksissa nousi esille seuraavat teemat: luonto, terveystmatkailu, pyöräily, kulttuuri-innovaatiot ja kestävyys, yleisesti innovaatiot, kestävä ja ympäristöystävällinen matkailutoimiala, ympäristöystävällinen liikkuminen sekä ICT-palvelut matkailussa.

Mm. seuraavia matkailuklusterin toimintoja seurataan:

- Kestävän ja ympäristöystävällisen matkailuteollisuuden kehittäminen
- Innovatiivisten ratkaisujen edistäminen ympäristöystävällisen liikkuvuuden ja saavutettavuuden saralla matkailijoille
- Nykyaikaisen, kilpailukykyisen ja palvelevan tiedon ja viestintätekniikan laajentaminen sekä soveltaminen
- Alueellisen tuotetarjonnan paketointi matkailijoille

Tanska

Innovaatiot	Rannikot ja merellisyys	Business-matkailu	Energia-projektit	Paikallinen ruoka-kulttuuri
Aktiivilomat	Rajat ylittävä yhteistyö	Näyttelyt ja projektit museoille	Pk-yritysten kehittäminen	Tuotekehitys
Markkinointi	Tuotteiden ja palveluiden varaamisen kehittäminen	Aktiiviluontomatkailu	Kulttuuri-matkailu	Tanska-Saksa tunnelimatkailuun valmistautuminen

Tanskasta nousi esiin teemat kuten Innovaatiot, Rannikot ja merellisyys, Business-matkailu, Energiaprojektit, paikallinen ruokakulttuuri, aktiivilomat, rajat ylittävä yhteistyö, näyttelyt ja projektit museoille, pk-yritysten kehittäminen, tuotekehitys, markkinointi, tuotteiden ja palveluiden ja varaamisen kehittäminen, aktiiviluontomatkailu, kulttuurimatkailu ja Tanska-Saksa tunnelimatkailuun valmistautuminen.

Mielenkiintoinen tässä listassa mm. Tanska-Saksa tunnelimatkailuun valmistautuminen, kun kotimaassakin mietitään tunnelia Viron ja Helsingin välille. Tanskan tunnelin on määrä valmistua vuoteen 2020 mennessä ja tuolloin voi maata vaihtaa n. 10 minuutissa.

Latvia

Matkailukauden pidentäminen	Laadun parantaminen	Yhteistyön kehittäminen yritysten ja paikallisten matkailu-toimistojen kanssa	Tuotevalikoiman laajentaminen
ICT:n huomioiminen matkailussa	Matkailu-toimijoiden ammattitaidon parantaminen	Tukumin alueen tunnettuuden parantaminen	
Turvallisuuden parantaminen	Latvian tunnettuuden kehittäminen	Terveysmatkailu	Kulttuurimatkailu

Latvian tavoitteena on kasvattaa Latvian matkailutarjonnan kilpailukykyä huomioiden kestävän matkailutuotteen kehittäminen, vähentää kausaalisuutta ja pidetään viipymää.

Latviasta nousivat esille matkailukauden pidentäminen, laadun parantaminen, yhteistyön kehittäminen yritysten ja paikallisten matkailutoimistojen kanssa, tuotevalikoiman laajentaminen, ICT:n huomioiminen matkailussa, matkailutoimijoiden ammattitaidon parantaminen, Tukumin alueen tunnettuuden parantaminen, turvallisuuden parantaminen, Latvian tunnettuuden kehittäminen, terveysmatkailu ja kulttuurimatkailu.

Kansallisesti on tavoitteena kasvattaa Latvian matkailutarjonnan kilpailukykyä huomioiden kestävän matkailutuotteen kehittäminen, vähentää kausaalisuutta ja pidentää viipymää.

Eesti			
Paikallisten lentokenttien kehittäminen	Sillamäe-Kotka messuyhteistyö	Kestävä ja LOHAS – aluekehittäminen ja promootio	Luonto ja kulttuuriperinnöt
Pk-yritysten kehittäminen ja yhteistyön lisääminen	Meri	Perhematkailu	Pyöräily
Kulttuuriperintö	Vanhat kartanot	Kalastus	Jokimatkailu
Brändääminen	Yhteistuotteistamisen tukeminen	Destinaatioyhteistyö	National Geographic Yellow Windows – projekti (toteutunut)
Geoturismi	Matkailuinvestoinnit	Yhteistyöverkostot	Yhteismarkkinointi

Eestistä nousi teemoja kuten paikallisten lentokenttien kehittäminen, Sillamäe-Kotka messuyhteistyö, kestävä ja Lohas-aluekehittäminen sekä promootio, luonto- ja kulttuuriperinnöt, pk-yritysten kehittäminen ja yhteistyön lisääminen, meri, perhematkailu, pyöräily, kulttuuriperintö, vanhat kartanot, kalastus, jokimatkailu, brändääminen, yhteistyötuotteistaminen tukeminen, destinaatioyhteistyö, National Geographic Yellow Windows-projekti (toteutunut), geoturismi, matkailuinvestoinnit, yhteistyöverkostot ja yhteismarkkinointi.

Liettua

Innovaatiot

Kestävän
matkailun
kehittäminen

Kulttuuri-perinnöt
ja kestävä kehitys

Ruotsi

Innovaatiot	Tapahtumamatkailu	Kestävä kehitys	ICT	Strateginen koodinointi alueellisella tasolla
Digitaalinen saatavuus	Tuotekehitys	Yrittäjien tukeminen – taloudellinen ja ammatillinen	Helpompi tapa matkustaa	Vänern-järven matkailun kehittäminen
Markkinointi	Yhteistyö			

Ruotsista nousi esille innovaatiot, tapahtumamatkailu, kestävä kehitys, ICT, strateginen koodinointi alueellisella tasolla, digitaalinen saatavuus, tuotekehitys, yrittäjien tukeminen taloudellisesti ja ammatillisesti, helpompi tapa matkustaa, Vänern-järven matkailun kehittäminen, markkinointi, yhteistyö.

Puola

Saksa-Puola – rajaseutu matkailualueena	Pk-yritysten ammattillisen osaamisen kehittäminen	Innovatiivinen vesimatkailu
Pyöräily	Innovatiiviset ratkaisut ja uudet teknologiat	Brändin kehittäminen
Tiedonsiirron ja hyvien käytänteiden lisääminen		

TouNet – Tourism Development in co-operation in Southern Finland and Baltic Region
Uudenmaan liitto / Nylands länförbund / Helsinki-Uusimaa Region

Puolasta nousivat teemat kuten pk-yritysten ammatillisen osaamisen kehittäminen, innovatiivinen vesimatkailu, pyöräily, innovatiiviset ratkaisut ja uudet teknologiat, brändin kehittäminen, tiedonsiirron ja hyvien käytänteiden lisääminen sekä Saksa-Puola –rajaseutu matkailualueena.

Mielenkiintoista oli mm. Saksa-Puola –rajaseudun markkinointiyhteistyö matkailualueena, jossa kehitetään matkailua paljolti maa- ja aluerajoista riippumatta. Yhteistyö on aloitettu vuonna 2009. Tavoitteena on ollut brändätä 8 aluetta molemmin puolin Saksan ja Puolan rajaa kehittäen rajatuotteita ja kohderyhmänä on ollut USA ja Venäjä. Kansalliset matkailumarkkinointitahot DTZ ja POT ovat liittyneet tähän mukaan vuonna 2014.

Millaisia projektipartnereita haetaan?

Matkailualan ammattilaisia	Tutkijoita ja tutkimuslaitoksia	Innovatiivisia ja avoimia partnereita	Venäläisiä investointipartnereita
Itämeren alueen organisaatioita	Yliopistoja	Kuntia	Alueellisia kehittäjätahoja
NGOt (Non-governmental Organisations)	Osaavia partnereita	Terveysmatkailun ammattilaisia	Kunhan yhteiset tavoitteet

"Projektin sisältö vaikuttaa tarpeeseen"

TouNet - Tourism Development in co-operation in Southern Finland and Baltic Region
Uudenmaan liitto / Nylands förbund / Helsinki-Uusimaa Region

Millaisia projektipartnereita haetaan? Vastauksista käy ilmi, että halutaan ammattilaisia ja erikoistuneita tahoja partnereiksi. Partnereilla pitää olla yhteiset tavoitteet. Lisäksi kaivataan hyvin pärjänneitä/onnistuneita kumppaneita mm. yhteismarkkinoinnissa. Kumppaneilta yleensä halutaan oppia lisää!

Muita mainintoja mm. avoimuus, terveysmatkailun ammattilainen, voittoa tavoittelemattomuus ja venäläiset investointipartnerit.

Mistä sitten löytää niitä partnereita? Kyselyssä etsittiin tietoa, miten hankepartnereita haetaan. Suurin osa käytti jo olemassa olevia sähköpostikontaktejaan, mikä viittaisi siihen, että aika paljolti samat kumppanit rakentavat yhteishankkeita.

Kumppaneita haluttiin lisää ja verkostoista Baltic Sea Tourism Forum koettiin tärkeimmäksi. Baltic Sea Tourism Forumhan järjestää tilaisuuksia, joissa pääsee esittelemään ideoitaan ja hakemaan kumppaneita.

No valitaanko partnerit rahoituksen mukaisesti vai ensin partnereita ja sitten etsitään rahoitusta? Tähän ei ole yhtä oikeaa tapaa.

Yleisesti ottaen ensin on idea projektista. Tutkitaan strategioiden sopivuus, yhteydet ohjelmiin ja otetaan yhteyttä rahoitusviranomaiseen sekä selvitetään onko muita samasta aiheesta kiinnostuneita olemassa. Rahoittaja pyrkii yhdistämään hanketoimijat ellei ole kysymys erillisestä yrityskehittämisestä. Tämän jälkeen partnerit ideoivat ja muokkaavat ajatusta yhdessä ja mitä aikaisemmin partnerit ovat mukana suunnittelussa, sen parempi. Kun kaikki suunnittelee hanketta, sitouttaa se paremmin.

Tässä on lueteltuna vielä tapoja joilla partnereita on mahdollista löytää. Näitä ovat mm. EU-toimistot, verkostot, rahoittajaviranomaiset, partneriportaalit, sosiaalinen media ja toteutuneiden hankkeiden partnerit samasta aihealueesta ja ohjelmien partneritapahtumat. Kannattaa myös selvittää toiminta-alueen hankkeen sisältöä vastaavat erityistahot.

Partnereista on saatava lisäarvoa projektiin ja on oltava oikeat partnerit.

Ohjelmasihteeristöt ja kansalliset yhteystahot on sitä varten, että ne auttavat kertomaan sosisiko hanke mahdollisesti rahoitettavaksi. Ne myös ohjaa hakemusta oikeaan suuntaan.

Hyödyllisiä verkostoja ja organisaatioita Itämeren alueella

**Tutustu
matkailurahoituksen e-
esitteeseen hankkeen
nettisivuilla.**

**RAHOITUSINSTRUMENTTEJA ETELÄ-SUOMEN
MATKAILUN YHTEISHANKKEISIIN 2014-2020**

TouNet – Tourism Development in co-operation in Southern Finland and Baltic Region
Uudenmaan Itä- / Nylands Östland / Helsinki-Uusimaa Region

- Ars Baltica www.ars-baltica.net
- Baltic 7 Islands Network www.b7.org
- Baltic 21 www.baltic21.org
- Baltic Assembly www.balticassembly.org
- Baltic Development Forum <http://www.bdforum.org/>
- Baltic Environmental Forum <http://www.balticenvi.org/>
- Baltic Heritage Co-operation www.baltic-heritage.net
- Baltic Institute of Finland www.baltic-institute.fi
- Baltic Marine Environment Protection Commission
- Helsinki Commission www.helcom.fi
- Baltic Municipal Network www.balticnet.org
- Baltic Ports Organisation www.balticports.com
- Baltic Region Healthy Cities Office www.merubalticum.org
- Baltic Sea 2020 Foundation www.balticsea2020.org
- Baltic Sea Action Group (BSAG) by Foundation for a Living Baltic Sea www.bsag.fi
- Baltic Sea Commission www.balticseacommission.org <http://www.combalticum.org/thisparanki/ERIC/RAAdenokomissio>
- Baltic Sea Chambers of Commerce Association <http://www.balticsea.eu/>
- Baltic Sea Forum www.baltic-sea-forum.org
- Baltic Sea Parliamentary Conference <http://www.balticsea.eu/>
- Baltic Sea Region University Network <http://www.bsr-univ.org/>
- members
- Baltic Sea States Subregional Cooperation www.balticsea.com
- Baltic Sea Tourism Commission www.balticsea.com
- Baltic Sea Tourism Forum, matkailualan verkosto Itämeren alueella <http://balticsea.com/home.html>
- Baltic Sea Trade Union Network www.balticsea.eu
- Baltic University Programme www.balticuniv.uodm.uu.se

- Centrum Balticum www.combalticum.org (in FI only)
- Dean Baltic Sea project of John Nurmisen Foundation www.combalticum.org/
- Coalition Clean Baltic www.ccbaltic.eu
- Committee of the Regions <http://www.ccr.europa.eu>
- Conference of European Cross-Border and Interregional City Networks (CECCIN) <http://www.ceccin.eu>
- Conference of Peripheral Maritime Regions of Europe <http://www.cpmr.org>
- Congress of Local and Regional Authorities of Europe <http://www.clerae.org/>
- Council of Baltic Sea States www.cbss.org
- ESRN (European Region Research and Innovation Network, matkailulla oma ryhmä) <http://www.ernnetwork.eu/>
- European business and students networks <http://www.ecr.org>
- Euroopallaisen maaseudun kehittämisen verkosto, European network for rural development (ENRD) http://enrd.europa.eu/enrd-portal/home_page_en.html
- FARNET (European Fisheries Area Network) <http://www.farnet.europa.eu/farnet/finnet/>
- Helsinki Commission <http://www.helcom.fi>
- IBSG (Informal Baltic Sea Group) Brysselin toimintojen ylläpitäjä
- NCP, kansalliset yhteistyöt
- <http://ec.europa.eu/research/portal/desktop/development/central/press.html#enrgen>
- Baltic www.europa.eu/region/baltic
- NEEBO (Network of Eastern External Border Regions) <http://www.neebo.eu/index.php?lang>

Tässä on esimerkkinä luettelo Itämeren alueen yhteistyöverkostoista, joita on paljon eri teemoilla. Kyseinen listaus löytyy toimivine linkkeineen hankkeen rakentamasta EU-rahoitusoppaasta hankkeen verkkosivuilta.

KIITOS!

 *ASIOIDEN EDISTÄJÄ.
PUOLESTAPUHUJA.
TULEVAISUUDEN TEKIJÄ.
KOKONAISUUDEN KOOSTAJA.*

UUENMAANLIITTO.FI

TouNet – Tourism Development in co-operation in Southern Finland and Baltic Region
Uudenmaan liitto / Nylands förbund / Helsinki-Uusimaa Region

